Yazar Administrator
Salı, 05 Ağustos 2008 21:45

Aşağıdaki yazılı metin Alternatif Uyuşmazlık Çözümleri Derneği'nce (Ankara 2007)T.C.Adalet Bakanlığı'na bildirilen yazılı görüşlerdir:

1- Arabuluculuk hukuki ihtilafların çözümüne odaklandığı için arabulucular hukuk fakültesi mezunu olmalıdır. Hatta salt mezuniyet ile yetinilmemeli hukuk alanında belgelenebilir en az iki yıllık (staj süreçleri dahil) mesleki tecrübeye haiz kişiler arabulucu olabilmelidir. Ülkemizde yeterince hukuk fakültesi ve mezunu bulunmaktadır.

Arabuluculuk tutanakları ilam hükmünde sayılacağı için bu tutanakların ehil kişilerce hazırlanması ile aşağıda bahse konu olacak sakıncalar engellenmiş olacaktır.

2- Tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri işler ifadesi dar ve muğlak kalmaktadır. İleride hangi işlerin tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri işler olduğuna dair uyuşmazlıklar doğabilecektir. Bu nedenle tasarıdaki mevcut ifadeden vazgeçilerek, arabulucuk faaliyeti konusu işler tek tek sayılmalıdır. Benzer bir uygulama noterlik mevzuatında yapılmış olup burada değinilmesinde beis bulunmamaktadır. Ayrıca kamu düzenine ilişkin olup iş bu tasarı kapsamı dışında kalan aile hukukuna, eşya hukukuna, miras hukuku ve sair hukuk dallarına ilişkin kimi ihtilaflar tek tek sayılmak suretiyle kapsam dahiline alınmalıdır.

Örneğin çekişmeli boşanma davalarında feri nitelik arzeden nafaka, tazminat, müşterek çocuklarla münasebetin düzenlenmesi, eşya paylaşımı gibi hususlarda taraflar arabuluculuk sürecini kullanabilmelidir. Boşanma davasındaki asli unsur, boşanma sonucunu doğurabilecek kanuni şartların doğup doğmadığının araştırılmasıdır. Bunun dışındaki konular taraflarca

serbestçe tayin edilebilmelidir. Arabuluculuk sürecinin işletilmesi bir yandan mahkemelerin yükünü de azaltacak, yargılama sürecini kısaltacak, usul ekonomisi ve yargılama giderleri anlamında tasarruf sağlayacak ve tarafların boşanma sonucundan en tatminkar faydayı sağlamaları, duygusal travmalardan en az menfi etki ile kurtulmalarına yol açacaktır.

Gene özele inildiğinde; sulh hukuk mahkemelerini ziyadesiyle meşgul eden izale-i şuyu davalarına konu uyuşmazlıklar arabuluculuk süreci içinde hızlı, ekonomik ve tarafların azami tatmini ile sonuçlanabilecektir.

3- Arabuluculuk sonuç tutanakları mevcut mevzuatın amir hükümlerine aykırılık teşkil etmemelidir. Aykırı hükümlere havi tutanaklar tamamı açısından batıl kabul edilmelidir. Böylelikle hukuk alanında ikilik yaratılması ve tutanak sonucu edimlerin infazına dair doğabilecek sonuçlar engellenmelidir. Bu tür batıl tutanakları tanzim ve imza eden arabulucular hakkında disiplin hükümleri devreye girmelidir.

4- Arabulucuya uygulanacak disiplin hükümleri ayrıntılı olarak düzenlenmeli ve kurulacak meslek örgütünce uygulanmalıdır.

5-Tutanakların tanzim ve imzasında uygulanacak yöntem ve şekiller ayrı bir yönetmelikle düzenlenerek, tutanağın içereceği asli ve asgari unsurlar sayılmalı, tutanaklar arabulucu dışında harçtan muaf olarak noterlerce tasdik ve muhafaza edilmelidir. Tutanağın infazında noter tasdikli suretler kullanılmalıdır.

6- Arabuluculuk süreci hızlı, pratik ve yeknesak olmalıdır.

7- Arabuluculuk adli yardım kapsamına alınmalı, ekonomik gücü olmayan kişilerin bu süreçten faydalanmaları olanağı açılmalıdır.

8- Arabulucu faaliyeti karşılığı ücretini saat karşılığı olarak almalıdır. Arabulucunun ücreti aksi kararlaştırılmadığı hallerde taraflarca eşit olarak ödenmelidir. Arabulucunun asgari saat ücreti Arabulucular Meslek Örgütünce her yıl için ayrıca belirlenmelidir.

9- Arabuluculuğun, avukatlık mesleği ile bağdaştığı kabul edilmeli, Avukatlık Kanunu'nda yasal düzenleme yapılmalıdır. Aksi halde mevcut mevzuat dahilinde arabuluculuk avukatlarca yapılamaz durumdadır.

10- Arabulucuların bağlı olacağı ayrı bir meslek örgütü kurulmalı, bu meslek örgütünce de arabulucular sicili tutulmalıdır. Arabulucuların disiplin işleri bu meslek örgütünce yürütülmelidir.

11- Arabuculuk süreci belirlenecek kıstas ve işler dahilinde zorunlu tutulmalıdır.

12- Yargılama süreci içinde arabuluculuk uygulamasına karar verilmesi ve tarafların arabulucunun şahsı hakkında uzlaşamamaları halinde; mahkemece yapılacak talep ile arabulucular meslek örgütü eşitlik gözeterek talep olunan atamayı yapabilmelidir.

13- Arabuluculuk süreci içinde uygulanacak yöntemler arasında ODR (Online Dispute Resolution) sayılmalıdır. Günümüzde elektronik ortamın kullanılması hayatın her alanında yaygınlaşmış iken klasik hale gelmiş ADR (Alternative Dispute Resolution) yöntemlerinin yanında bu yolun kullanılmasının önü tıkanmamalıdır.

14- Arabulucular için yukarıda 1. maddede değindiğimiz kıstaslar dışında ayrıca yaş sınırı aranmamalıdır. Arabulucunun genç oluşu, ihtilafın çözümünde zaman zaman avantaj da teşkil edebilir.

15- Eğitimde süreklilik sağlanmalı, bakanlıkça tespit edilecek ihtiyaçlar ve belirlenecek konular hakkında meslek örgütünce eğitim çalışmaları yaptırılmalıdır. Eğitimlerde saat mecburiyeti yerine ihtiyaçların giderilmesi ve yetkinliği artırmak gayesi güdülerek müfredat belirlenmelidir.

16- Arabuluculuk eğitimi ülkemiz şartlarına uygun olarak yapılmalı, yurtdışında arabuluculuk eğitimi almış kişilerin bu kanun kapsamında yeniden eğitim almaları şartı getirilmelidir. Temel Arabuluculuk Eğitimi, Türk Eğitim Kuruluşlarınca yapılmalıdır.

17- Arabulucular ,ihtilafa ilişkin yargılamada vekillik yahut bilirkişilik yapamamalıdır, tanık olarak dinlenememelidirler.